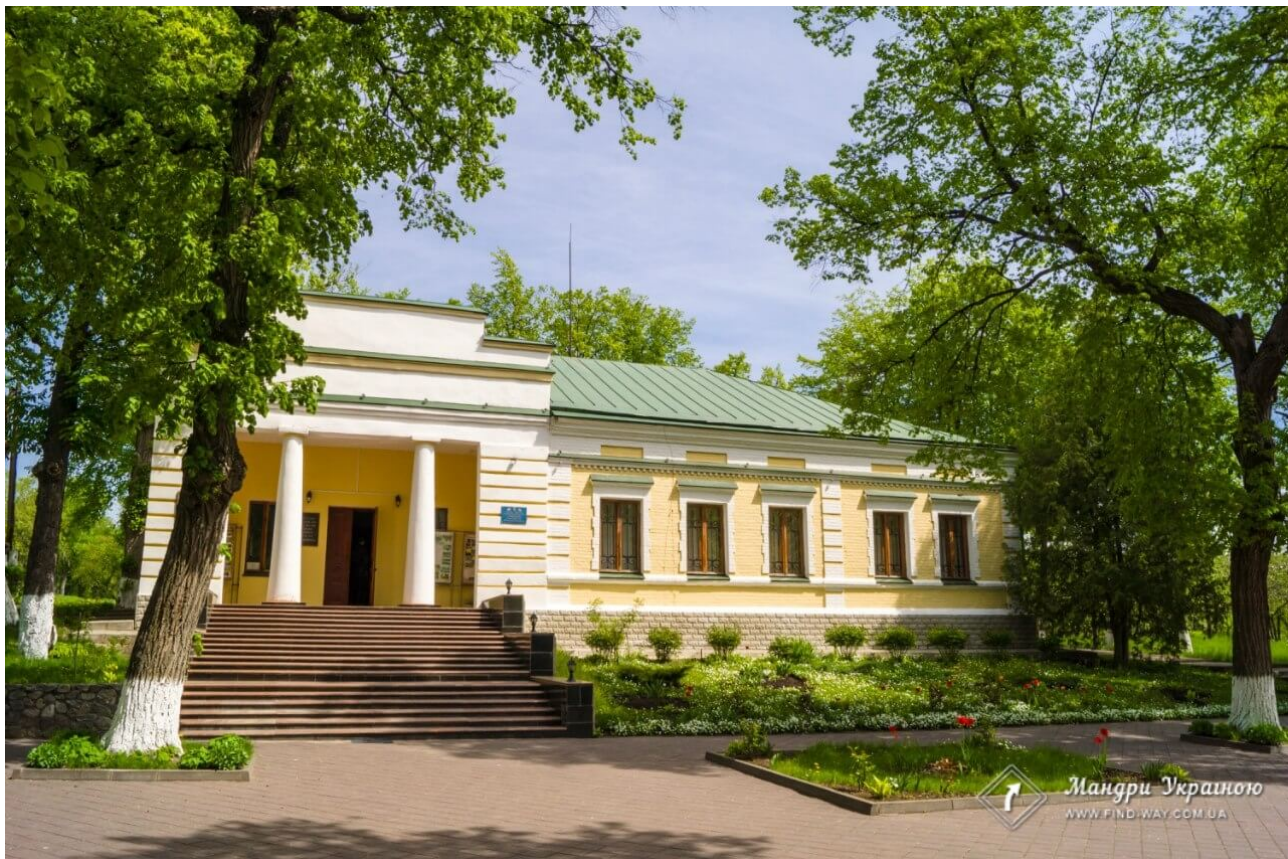

Національний літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди

Національний літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди — музей, присвячений життю та творчості Григорія Сковороди, в селі Сковородинівка Золочівської селищної громади Богодухівського району Харківської області. Заснований 1972 року.

Загальний опис

У селі Сковородинівка (раніше Пан-Іванівка) провів останні роки свого життя та був похований Григорій Сковорода. Навколо могили в 1894 році поставили чавунну огорожу. У 1922 році будинок, у якому жив філософ (належав Андрієві Ковалинському), а також прилегла територія оголошені заповідником, загальна площа якого — 22 га. До його складу входять: будинок (реставрований 1972 року), у якому розташований музей Г. Сковороди; ставок, сад і парк, що прилягають до будинку. На березі ставка зберігся стовбур багатолітнього дуба, в затінку якого любив працювати і відпочивати Г. Сковорода. На могилі споруджено пам'ятник (1923, автор Бернард Кратко, 1936, автор Ірина Мельгунова, 1972 року замінений на інший — скульптор Іван Кавалерідзе, архітектор В. Гнездилов). Музей став місцем проведення наукових конференцій, присвячених великому українському філософу-мудрецю.

Історія

Вперше ідею створення в Іванівці (тепер – Сковородинівка) музею Г. С. Сковороди висловив академік Дмитро Багалій у доповіді на засіданні Наукового комітету Головпрофосвіти УСРР 10 лютого 1922 року.

1962 року в приміщенні будинку, де жив Сковорода, на громадських засадах відкрито його музей. У 1972 році (до 250-річчя з дня народження філософа) музей був переведений на державне утримання.

18 червня 2008 року президент України Віктор Ющенко надав музею статус національного. Відтоді він має назву «Національний літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди».

1 грудня 2017 року у музеї з нагоди 295-річчя з дня народження Григорія Сковороди відбулась урочиста церемонія з підняття прапорів країн Європи (Італії, Австрії, Польщі, Угорщини, Словаччини та Німеччини), в яких він побував. Також в Арткоморі на території музею було відкрито виставку робіт групи харківських художників з творчого об'єднання «Буріме», присвячену образу українського філософа.

Експозиція

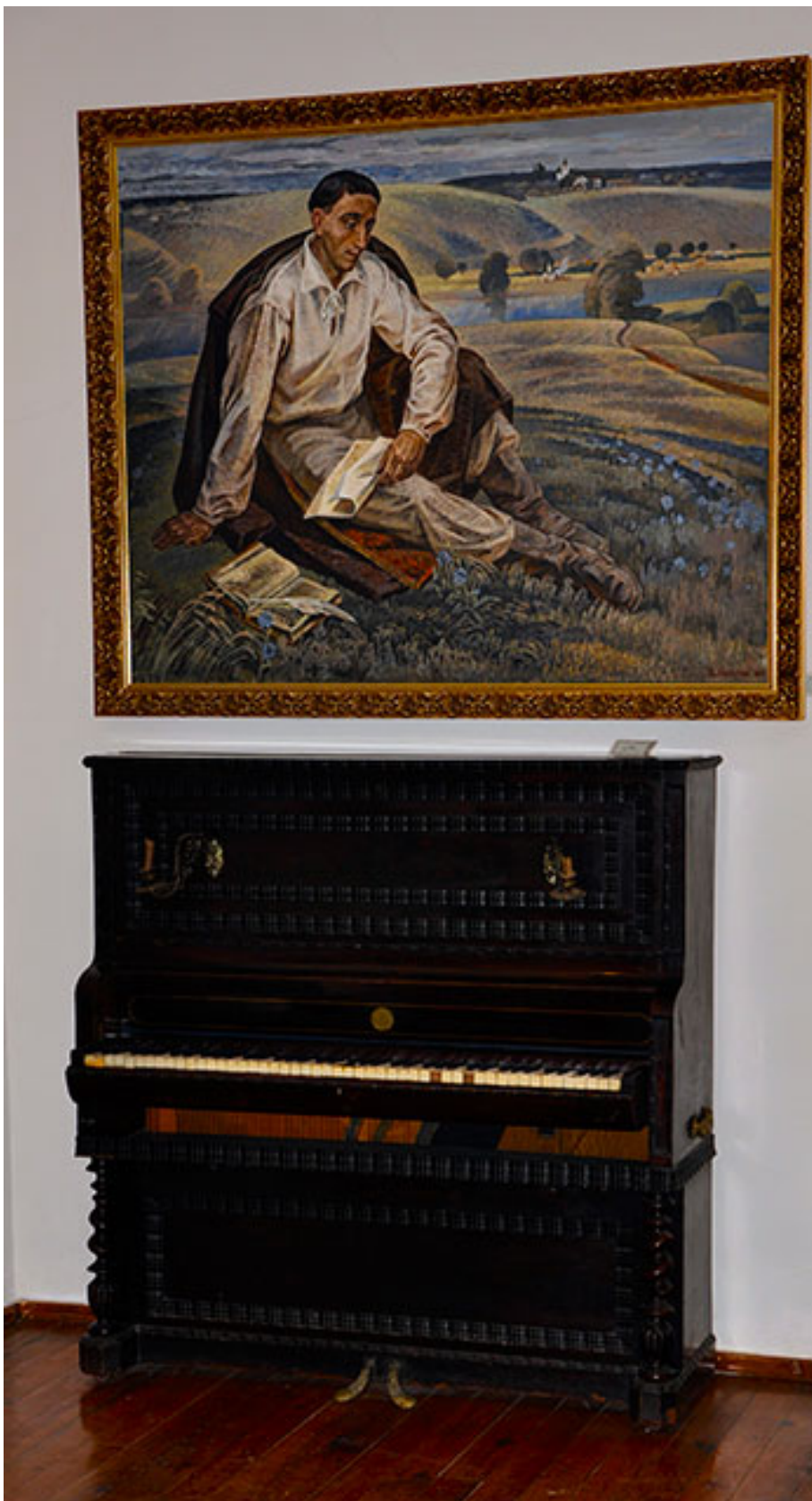
Національний літературно-меморіальний музей Г. С. Сковороди розташований у будинку поміщиків Ковалівських, спорудженому в XVIII столітті як садовий павільйон. Перші два зали музею присвячені біографії та творчості Сковороди, а третій зал — вшануванню філософа. Відкрита для відвідувачів і меморіальна кімната («спокійна келія»), де жив і помер Григорій Сковорода.

В експозиції музею видання творів Сковороди, література про нього, книги античних, середньовічних та новочасних філософів і поетів, які вивчав Сковорода, етнографічні предмети, картини й графічні роботи, пов'язані зі Сковородою. В експозиції також деякі особисті речі Сковороди. У вестибюлі музею проводяться тимчасові тематичні виставки.

Історичне значення має й прилеглий старовинний парк, планування якого з часів Сковороди практично не змінилося. У парку збереглася криниця, місце першого поховання філософа (2006 року встановлено меморіальну дошку роботи Заслуженого скульптора України Сейфаддіна Гурбанова), його могила, пам'ятник роботи Івана Кавалерідзе, упорядкована скульптурна «філософська алея». Відвідувачі музею мають можливість оглянути будинок контори управляючого (на підвалинах основного будинку Ковалівських) та поміщицьку клуню.

6 травня 2022 року о 23 годині під дах музею влучила рашистська ракета, і він згорів. Вогонь охопив усі приміщення, отримав поранення охоронець. Найцінніші експонати з музею були заздалегідь евакуйовані.

Міністерство оборони РФ відзвітувало про авіаудар по Сквородинівці, назвавши її «Сквородниково» і заявивши, що там був військовий пункт управління.

Ось що лишилось від історично-культурної пам'ятки, пов'язаної з генієм українського духу – мудрецем Григорієм Савовичем Сквородою.

